

13. *Polyptoca flavicornis* L. ab. *obsoleta* f. nova.

Die beiden Makeln fast ganz verloschen.

B) Formen mit veränderter Grundfarbe.

14. *Coenonympha iphis* Schiff. ab. *effeminata* f. nova.

Das Männchen wie das Weibchen hell gefärbt.

15. *Arctia hebe* L. ab. *semialba* f. nova.

Die Hfl. weisslichgelb, nur im Basalteile rosenrot angefliegen.

16. *Orgyia gonostigma* F. ab. *flavencens* f. nova.

Das Weibchen gelb, statt grauschwarz.

17. *Notodonta ziczac* L. ab. *tristis* f. nova.

Die Vfl. fast zeichnungslos braun, nur mit schwarzen Mondzeichen.

18. *Ematurga atomaria* L. ab. *brunnea* f. nova.

Die Grundfarbe des Weibchens wie bei Männchen dunkelbraun.

C) Verkleinerte Formen.

19. *Larentia juniperata* L. ab. *minor* f. nova.

Sehr klein, die Zeichnung erloschen.

FAUNA OWADÓW OKOLIC LWOWA

[LES INSECTES DES ENVIRONS DE LWÓW]

I.

PLUSKWIAKI RÓŻNOSKRZYDŁE WODNE

(RHYNCHOTA-HETEROPTERA-AQUATILIA)

PODAŁ

ADAM KRASUCKI.

Fauna Pluskwiaków wodnych okolic Lwowa, jest bardzo bogata w gatunki, z wyjątkiem bowiem: *Hebrus ruficeps*, *Hygrotrechus najas*, *Gerris gibbifer*, *Velia rivulorum*, *Corixa affinis* i *Arctocorisa hellensi*, wszystkie poznane dotychczas na obszarze Małopolski, Królestwa i Wielkopolski, znalezione zostały koło Lwowa. Z rzadszych i mało u nas poznanych na szczególną uwagę zasługują: *Cymatia bondsdorffi*, *Glaenocorisa cavifrons*, *Callicorixa concinna*, *Arctocorisa scotti*, *Corixa dentipes*, *Notonecta lutea*, *Hydrometra gracilentia* i *Mesovelis furcata*. Z tych, *Notonecta lutea*, a szczególnie *Glaenocorisa cavifrons* są gatunkami typowo pół-

nocnemi, zaś *Arctocorisa scotti*, *Corixa dentipes*, *Callicorixa concinna* i *Cymatia bonsdorffi* znane są przeważnie z Europy północnej i środkowej, Syberji, Rosji środkowej, rzadziej z okolic południowych. *N. lutea*, *G. cavifrons*, *C. concinna* i *C. bonsdorffi* znalezione zostały wyłącznie w okolicach Szklä t. j. na południowo-zachodnich stokach Roztocza. Prócz tego charakterystycznymi dla tychże stoków są *Arctocorisa scotti* i *fossarum* (gatunek również znany głównie z Europy północnej i środkowej), w przeważnej ilości lub niemal wyłącznie tu poławiane. Tak wybitnie północnej fauny nie znalazłem pozatém nigdzie w okolicach Lwowa. Skrętnie poszukiwania na brzegach Roztocza dostarczyłyby zapewne jeszcze wielu interesujących faktów, przyczyniających się do poznania zoogeografji krajowej.

Fam. HEBRIDAE.

Hebrus pusillus Fall.: Janów (na piaszczystym brzegu stawu, najczęściej między resztkami roślinnemi, wyrzuconemi przez wodę, w miejscach wilgotnych), 15. VII. 916. Potok Tereszka ob. Szklä (na piaszczystym brzegu), 3. VIII. 916. Kleparów-Biłohorszcze, 29. V. 914. Lwów-Hołosko Małe, 12. VI. 916. Lubień Mały (las Płoska, lejki gipsowe), 25. V. 922. Koguty ob. Szklä (jeziorka), 6. VII. 917. Hołosko ob. Lwowa. 1. V. Zniesienie ob. Lwowa 21. IX. Najliczniej w stawie janowskim.

Fam. MESOVELIIDAE.

Mesovelia furcata Mls.: Drozdowice ob. Gródka Jag. (staw) 11. VI. 916. Koguty ob. Szklä (jeziorka), 6. VII. 917. Dublany (staw na wschód od Szkoły Rolniczej), 10. VIII. 922, dojrzałe i larwy. Lubień Mały (las Płoska, lejki gipsowe), 25. V. 922, 4 larwy.

Fam. HYDROMETRIDAE.

Hydrometra stagnorum L.: Janów (staw), 17. VII. 917. Lwów (stawek na Snopkowie ob. Szkoły Przemysłowej), 28. III. 915, 4. IV. i 7. VII. 916. Zniesienie 21. IX. Snopków 28. IX, 15. V. Najliczniej w stawku na Snopkowie.

H. gracilentata Horv.: Janów (staw), 17. VII. 917. Lubień Mały (las Płoska, lejki gipsowe), 25. V. 922.

Fam. GERRIDAE.

Limnoporus rufoscutellatus Latr.: Lwów, Sokolniki, Dublany, Janów, Mszana, Bartatów, Koguty ob. Szklä. W bardzo wielkiej ilości w Dublanach na torfowiskach, w rowach powstałych przy kopaniu torfu, niezarośniętych, o dnie czarniawo-rdzawem, głębokość wody (przejrzystej) kilka do kilkanaście cm.

Hygrotrechus paludum F.: Janów (staw), 25. VIII. 916, 17. VII. 917. Strychowalec (staw), 2. IX. 917.

Gerris costae H. S.: Lwów (stawki na Francówce), 21. III. 916. Lwów (potok na Wulce), 5. VI. 915. Wodniki ob. Starego Siola (rowy i potok), 14. IV. 918. Czyszki ob. Winnik (potok „Maruńka“) 10. VII. 918. Hołosko W., Zniesienie 27. V, 11. VI. Krzywczyce, 21. IV. i 9. VI. 916. Lwów, (stawek ob. Szkoły Przemysłowej) IV. 916.

G. thoracicus Schumm.: Dość pospolity w okolicach Lwowa.

G. asper Fieb.: Kulparków (potok), 1. IV. 916. Brzuchowice (potok wśród łąk), 17. VIII. 916. Borek Makowiniec między Zapytowem a Jaryczowem (kałuże i potok), 3. IV. 918.

G. lacustris L.: Wszędzie bardzo pospolity.

G. odontogaster Zett.: Wszędzie pospolity. W okolicy Szklä ob. miejscowości „Koguty“ znajduje się jeziorko w lesie w zagłębieniu kształtu lejkowatego, oddalone o kilkadziesiąt metrów od dwu innych jezierek położonych na skraju lasu. W tych ostatnich złowione zostały rozmaite gatunki wioślaków oraz innych wodnych pluskwiaków. W jeziorku zaś znajdującem się w lesie mimo bardzo szczegółowych poszukiwań nie znalazł się ani jeden z żyjących w wodzie gatunków, natomiast uderzającą była wielka obfitość chrząszczy. — Na powierzchni wody snuły się całe roje nartników (*Gerridae*) a kilkunastokrotne zarzucanie sieci dawało w rezultacie zawsze tylko jeden gatunek, *Gerris odontogaster*. Jeziorko to służyć może jako jeden z ciekawych przykładów przystosowania się jednego tylko gatunku do danego zbiornika.

G. argentatus Schumm.: Kleparów ob. Lwowa (staw Barana), 10. IX. 916. Hodowica (staw), 25. IV. 916. Sokolniki (staw Na Grobli), 2. IV. 916, 23. VII. 918. Mszana-Bartatów (doly lejkowate w lesie), 29. IX. 916. Janów (staw), 17. VII. 917. Dublany (staw na torfach), 21. IX. 916. Koguty (jeziora), 5. 6. VII. Najliczniej w Sokolnikach.

Fam. VELIIDAE.

Microvelia reticulata Burm.: W okolicach Lwowa dość pospolita.

Velia currens F.: Wszędzie pospolita.

Fam. NAUCORIDAE.

Naucoris cimicoides L.: Wszędzie pospolita. W wielkiej bardzo ilości w stawie na torfach w Dublanach.

Fam. NEPIDAE.

Nepa cinerea L.: Wszędzie pospolita.

Ranatra linearis L.: Wszędzie dość pospolita.

Fam. NOTONECTIDAE.

Plea minutissima Füssl.: Wszędzie dość pospolita.

Notonecta glauca L.: Wszędzie bardzo pospolita.

Notonecta lutea Müll.: Koguty ob. Szklä (jeziora), 4, 23. VIII, 5. VII. 916, 917.

Fam. CORIXIDAE.

Corixa geoffroyi Leach.: Wszędzie dość pospolita.

Corixa dentipes Thms.: Lwów (stawki na Wulce), 1, 5. IX. 916. Lwów (potok na Wulce), 26. III. 916. Kleparów (staw Barana), 10. IX. 916. Hołosko W. (staw przydrożny we wsi), 25. III. 916. Bartatów (jeziorko), 29. IX. 916. Stawczany (rzeka Stawczanka), 29. IX. 916. Wyżyska ob. Szklä (jeziro Siwa Woda), 13. VIII. 916.

Arctocorisa hieroglyphica Duf.: Wszędzie dość pospolita.

A. sahlbergi Fieb.: Wszędzie dość pospolita.

A. linnei Fieb.: Wszędzie dość pospolita.

A. limitata Fieb.: Wszędzie pospolita.

A. semistriata Fieb.: Wszędzie pospolita.

A. striata Fieb.: Wszędzie pospolita.

A. falleni Fieb.: Wszędzie pospolita.

A. distincta Fieb.: Nawarja (staw), 6. VIII. 917. Strychowalec (staw), 21. IX. 916. Mszana-Bartatów (kałuże przydrożne), 29. IX. 916. Janów (staw i kałuże), 25. VIII. 916, 17. VII. 917. Hołosko M. (stawki), 4. IX. 916. Koguty ob. Szklä (jeziora),

4. VIII. 916, 5, 6. VII. 917. Stenie ob. Szklä (jezioro Krzywe), 28. V. 917.

A. moesta Fieb.: Mszana-Bartatów (doły lejkowate w lesie i kałuże przydrożne), 29. IX. 916. Bartatów (jeziorko), 29. IX. 916. Lwów (Francówka), 6. IV. 917. Stawczany (rzeka Stawczanka), 29. IX. 916. Zielów-Brzechowice (stawki), 13. VIII. 918. Brzechowice (potok wśród łąk moczarczystych, porośniętych przez *Sphagnum* i *Drosera*), 17. VIII. 916. Koguty ob. Szklä, 4, 24. VIII. 916, 5. VII. 917. Jeziora Bezodnia górna i dolna ob. Szklä, 28. V. 917. Wyżyska ob. Szklä (potok ob. Siwej Wody), VIII. 916,

A. fossarum Leach.: W okolicach Lwowa dość pospolita.

A. scotti Dgl. Sc.: Koguty ob. Szklä (jeziora), 4, 23, 24. VIII. 916, 5, 6. VII. 917. Mszana-Bartatów (bajury przydrożne) 29. IX. Zielów-Brzechowice 13. VIII.

A. fabricii Fieb.: Wszędzie w potokach pospolita.

Callicorixa praeusta Fieb.: Lwów (stawki obok gipsołomu Franca i na Wulce), 10. IX. 916. Dublany (staw ob. Szkoły Rolniczej), 21. IX. 916. Wyżyska ob. Szklä (Siwa Woda), 3, 12, 13, 22, 23. VIII. 916, bardzo licznie. Jezioro Krzywe w Steni ob. Szklä, 28. V. 917.

C. concinna Fieb.: Wyżyska ob. Szklä (Siwa Woda), 12, 13, 22. VIII. 922, 3 ok. Gatunek rzadki.

Glaenocorisca cavifrons Thms.: Koguty ob. Szklä (jeziora), 23. VIII. 1916, 1 ♂. Gatunek północny, u nas rzadki.

Cymatia bonsdorfi C. Shlb.: Koguty ob. Szklä (jeziora) 5. VII. 1917, 1 ♂. Gatunek u nas rzadki.

C. coleoprata F.: Sokolniki, Drozdowice ob. Gródka Jag., Bartatów, Stawczany, Dublany, Koguty ob. Szklä.

Micronecta minutissima L., Dolina Zboiska ob. Lwowa (jeziorko, brzeg piaszczysty), 11. VII. 916. Janów (na brzegu piaszczystym stawu między *Scirpus*), 7. VII. 916, 19. VII. 917. Szklä (stawek ob. Tartaku), 3. VIII. 916. Strychowalec ob. Lwowa (na piaszczystym brzegu stawu), 18. VII. 918.

ZUSAMMENFASSUNG.

In der Umgebung von Lemberg ist die aquatile Rhyngotenfauna ziemlich sehr artenreich. Mit Ausnahme von *Hebrus ruficeps*, *Gerris gibbifer*, *Hygrotrechus najas*, *Velia rivulorum*, *Corixa affinis*

und *Arctocorisa hellensi*, sind alle, in Kleinpolen, Königreich und Provinz Posen bekannte Arten, gefunden worden. Von den selteneren und wenig in Polen bekannten Arten sind *Cymatia bondsdorffi*, *Glaenocorisa cavifrons*, *Callicorixa concinna*, *Arctocorisa scotti*, *Corixa dentipes*, *Notonecta lutea*, *Hydrometra gracilentia* und *Mesovelia furcata* hervorzuheben. *C. bondsdorffi*, *G. cavifrons*, *Callicorixa concinna* und *Notonecta lutea* wurden ausschliesslich in Umgebung von Szkło, an südwestlichen Abhängen der Roztocze-Hügel gefunden. Ausserdem charakteristisch für diese Abhänge sind *scotti* und *fossarum*, in überwiegender Menge oder fast ausschliesslich hier gesammelt. Da *N. lutea* und besonders *G. cavifrons* nördliche Arten sind, also als glaziale Relikte betrachtet werden müssen, da ferner *C. bondsdorffi*, *C. concinna*, *A. scotti* und *fossarum* mehr in nord- und mittel-paläarktischen Regionen, dagegen seltener im Süden zu finden sind, so haben demzufolge die Roztocze-Hügel einen ausgeprägten nördlichen Charakter und es ist zu erwarten, dass gründliche Forschungen dieser Gegenden, von Lemberg nordwestlich durch Rawa-Ruska, Zamość (*N. lutea* von Tennenbaum gefunden) bis Lublin und weiter, uns noch mehrere interessante Befunde liefern werden.

II.

OTIORRHYNCHUS (Col.)

PODAJ.

K. SMULIKOWSKI.

O. multipunctatus F. (W zestawieniu A. M. Łomnickiego: „Fauna Lwowa i okolicy“ *irritans*, Hrbst). W całej okolicy Lwowa pospolity w lasach liściastych; na polankach leśnych, zrębach lasów. Szczególnie licznie spotykałem go na młodych kilkoletnich brzoźkach w miesiącu maju i czerwcu. Zniesienie, Krzywczyce, Lesienice, Pohulanka, Mayerówka, Pasiaki, Kopiatyn k. Dawidowa, Hołosko.

O. raucus F. wraz z odmianą a. *fulvus* F., u której nogi są czerwone. Odmiana ta mojem zdaniem bez większego znaczenia, gdyż prawie wszystkie przezemnie łapane okazy, a zwłaszcza